

[Eesti Pottsepade Liidu](#) (reg. nr 80643522, esindaja Marek Ollino, MA, kutseõpetaja tase 6, pottsepp-meister tase 5), [Raidkivi OÜ](#) (reg. nr 10423894, esindaja Andrus Schults) ja [Korstnapühkimis- ja Pottsepatööde Ettevõtjate liit](#) (reg. nr 80409507, esindaja Pepe Sussen, MA, kutseõpetaja tase 6, korstnapühkija-meister tase 5) poolt läbi viidud kutsestandardite kavandite analüüsi tulemusena leiame, et **esitatud kavandid tuleb täies mahus tagasi lükata**. Kutsestandardid on teravas vastuolus kehtivate normidega, nende koostamisel ei ole kaasatud piisavalt huvitatud isikuid ning ei ole arvestatud huvitatud isikute arvamustega; lisaks näeme kutsestandardite tööühma puhul huvide konflikti.

Vajalik on luua võimalikult laia huvigruppide esindatusega **töörühm uute valdkondlike kutsestandardite väljatöötamiseks ja pottsepp-meister tase 5, korstnapühkija-meister, tase 5 ja tuleohutusekspert, tase 6** kutsestandardite ühtlustamiseks tahkeküttesüsteemide hindamise osas. Tahkeküttesüsteemide seisukorra ja tuleohutuse hindamine on pottsepp-meister, tase 5, korstnapühkija-meister, tase 5 ja tuleohutusekspert, tase 6 oluline tööosa täitmaks igapäevaseid tööülesandeid.

PÕHJENDUSED

Järgnev kokkuvõte põhineb kaaskirja lisades (Tabeli 1, Tabel 2 ja Lisa 3) toodud analüüsi ja ettepanekute põhjal, millest tulenevalt oleme jõudnud järeldusele, et kutsestandardid vastavad ülesehituselt tavapärasele struktuurile, kuid on vastuolus valdkonda reguleeriva seadusandlusega: ehitusseadustik, kutseseadus, muinsuskaitseadus, kutseharidusstandard, Eesti ja Euroopa kvalifikatsiooniraamistik.

Kutsestandardi A-osa kirjeldab tööosi. Tabelis 1 toodud A-osa ettepanekutest nähtub, et kutsekirjeldused ei iseloomusta kutset asjakohaselt ja terviklikult. Esineb vastuolusid kehtiva seadusandlusega, Eesti ja Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga, hea tavaga, lisaks esineb sõnastusvigu, kirjavigu ning kirjelduste koostamisel ei ole võetud aluseks kutseala oskusprofiilide aluspõhimõtteid, tööjõuvajaduse uuringuid ning muid valdkondlikke uuringuid,

sh kutseõppeuuringuid. Seega ei vasta kutsestandardite kutsekirjeldused ka tulevikuootustele. Täpsemad puudused on ära toodud lisades Tabel 1, Tabel 2 ja Lisa 3.

Kutsestandardi B-osas toodud kompetentsid ei ole asjakohased. Väljatoodud kompetentsid on täielikult vastuolus Eesti ja Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku kutsekirjeldustega ning ei vasta oskusprofiilide kirjeldustele ja tööjõuvajaduste uuringute tulemustele. Täpsemad kirjeldused on ära toodud Tabelis 1 ja Lisas 3.

Ehitusseadustiku § 10 sätestatakse asjatundlikkuse põhimõtte, mille kohaselt:

(1) peab isik täitma hoolsuskohustust, et tagada oma tegevuses ohutus, nõuete arvestamine ja nõuetekohase tulemuse saavutamine. Asjatundlikkuse eelduseks on tegevuse eripärale vastavad teadmised ja oskused.

(2) Asjatundlikkuse põhimõtte kohaselt peab majandus- ja kutsetegevuse raames tegutsev isik täitma selgitamiskohustust. Selgitamiskohustus hõlmab nii info andmist oma tegevusega seonduvates küsimustes kui ka asjassepuutuvate isikute teavitamist asjaoludest, mis mõjutavad ehitise ohutust, selle vastavust nõuetele ja kasutamise otstarbele.

(3) Asjatundlikkuse põhimõtte kohaselt peab majandus- ja kutsetegevuse raames tegutsev isik tegema koostööd teiste **ehitusprojekti koostamisel ja ehitamisel** osalevate isikutega, et tagada ehitamise ratsionaalsus ning ehitusprojekti osade kokkusobivus ja ehitise osade koostoimimine. § 21 lg 1 p1 järgi on ettevõtja kohustuseks mh järgida asjatundlikkuse põhimõtet ja tagada, et tema vastutusel tegutseb piisava kvalifikatsiooniga isik ning et oleks määratud ka konkreetse projekti või objekti eest vastutav pädev isik.

Tuleohutuse seadusega sätestatakse, et tahkekütusel töötava ahju, kamina, pliidi või muu kütteseadme (edaspidi *ahi, kamin või pliit*) ning korstna ja ühenduslõõri võib kutse- ja majandustegevusena ehitada või paigaldada pädev isik, kellel on pottsepa kutsetunnistus (TuOs § 9 lg (1), [[RT I, 30.12.2020, 2](#)]). Kui küttesüsteemi ohutuse hindamiseks ei ole asjakohast teavet, võib Päästeamet või kohaliku omavalitsuse üksus küttesüsteemi kütteseadme, korstna ja ühenduslõõri nõuetele vastavuse kohta nõuda eksperthinnangut. **Ekspert hinnangu koostab 5. taseme kutsetunnistusega pottsepp-meister, 5. taseme kutsetunnistusega**

korstnapühkija-meister või kutsetunnistusel kajastuva vastava valitud kompetentsiga 6. taseme kutsetunnistusega tuleohutusekspert. Ekspert hinnangu koostanud isik esitab ekspert hinnangu koostamise aluseks olnud küttesüsteemi andmed ja ekspert hinnangu päästeinfosüsteemi kümne tööpäeva jooksul alates ekspert hinnangu valmimisest (TuOs § 9 lg (5), [[RT I, 30.12.2020, 2](#)]).

Ehitusseadustiku § 22 sätestatakse ettevõtja pädevus, mille kohaselt:

(1) Ettevõtja peab olema pädev tehtavate tööde asjatundlikuks tegemiseks. Ettevõtja ei või anda eksitavat teavet oma pädevuse kohta ega tohi teha töid, milleks tal puudub pädevus.

§ 23 järgi on isik pädev, (2) kui tal on töö eripäralt vastav kvalifikatsioon. Isik ei või anda eksitavat teavet oma kvalifikatsiooni kohta ega tohi teha töid, milleks tal puudub kvalifikatsioon.

Ehitusseadustiku § 24 järgi on pottsepatööde valdkonnas majandustegevuse osutamiseks kehtestatud kvalifikatsiooninõuded:

(1) Käesolevas paragrahvis nimetatud juhul võib ettevõtja ja pädev isik ehitusalal majandustegevuse korras pakkuda oma teenuseid ning tegutseda, kui ettevõtja vastutusel ja heaks tegutseva pädeva isiku kvalifikatsiooni tõendab haridusel ja töökogemusel põhinev kutseeaduse kohane kutse või muu õigusakti kohane pädevustunnistus.

(2) Pädeva isiku kvalifikatsioon peab olema tõendatud järgmistel tegevusaladel: 9) **tahkekütusel töötava kütteseadme ning korstna ja ühenduslõõri ehitamine ja paigaldamine.**

Muinsuskaitseeaduse järgi teostatakse restaureerimistöid pädeva isiku vastutusel ja

vajadusel kaasatakse spetsialist. Pädevustunnistust on võimalik taotleda isikul, kellel on vastavalt tegevusalale **riiklikult tunnustatud kõrgharidus** või sellele vastav välisriigi kvalifikatsioon

([RT I, 19.03.2019, 13, § 7 lg 1 p 1](#)).

Kutsestandardite kutse kirjeldused on vastuolus Eesti ja Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga ning ESF rahastatud programmi „Kutsesüsteemi reformi“ tulemustega, mh oskusprofiilide

aluspõhimõtetele ja tööjõuvajaduse uuringute tulemustele. Kutseseaduse kohaselt **on kutsetasemed võrreldavad haridustasemetega ning kutsesüsteem ja haridussüsteem on ühtses ning rahvusvaheliselt võrreldavas kvalifikatsiooniraamistikus** (§ 4. Lg (2)). Kutsesstandardid **paigutuvad kvalifikatsiooniraamistikku, lähtudes kvalifikatsiooniraamistiku tasemekirjeldustest** (§ 5. Lg (4)). Esitatud kutsesstandardite kavandid ei vasta nimetatud kriteeriumitele. Oluline on ära märkida, et analüütiline hindamine ja õpetamine kutsekompetentsidena vastavad minimaalselt Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku 6. tasemele.

Kutsesstandardi töörühma liikmed on alustanud eksperthinnangute koolitustega enne kutsesstandardi muudatuste tutvustamist. Töörühma liikmed osalevad vahetult koolituste läbiviimises, on seotud kutsekomisjoni ja hindamiskomisjoniga. Meie hinnangul on tegemist huvide konfliktiga, kus kogu protsessi üle arutelu ja otsustamine toimub väikeses ringis, vältides laiapõhjalist avalikku arutelu ja huvigruppide kaasamist. Vastavalt kutseseadusele § 18 lg (1) ([RT I 2008, 24, 156](#)) moodustatakse kutse andmise erapooletuse tagamiseks kutsekomisjoni, kuhu kuuluvad selle valdkonna kutse andmisest huvitatud osapooled: spetsialistid, tööandjad, töötajad, koolitajad, kutse- ja erialaliitude esindajad, vajaduse korral klientide ja tarbijate esindajad, samuti teised huvitatud osapooled. KutS § 18 lg (3) järgi **ei tohi** kutsekomisjoni liige osaleda kutset taotlevale isikule kutse andmise otsustamisel, kui ta on osalenud hindamiskomisjoni töös või vahetult seotud kutset taotlevale isikule kutse andmiseks ettevalmistava koolituse või väljaõppe korraldamisega või kutset taotleva isiku tööandja või muul viisil isiklikult huvitatud kutse andmisest või kui muud asjaolud tekitavad kahtlust tema erapooletuses. § 18 lg (2) järgi nimetab kutsekomisjon hindamiskomisjoni(d), mis on kutsekomisjoni moodustatud komisjon kutse taotleja kompetentsuse hindamiseks. § 19 lg (5) Hindamiskomisjoni liikmetest ei tohi üle ühe kolmandiku olla selleks hindamiseks või kutseeksamiksi ettevalmistavaid koolitajaid või vahetult väljaõppe korraldamisega seotud isikuid ja üle ühe kolmandiku ei tohi olla kutset taotleva isiku tööandjaga samast asutusest, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud automaatse testimissüsteemi korral.

Kutsestandardite muudatuses mõjutavad sadade pottseppade igapäevast tööd, kellest hetkeseisuga 38 on pottsepp-meister tase 5 kutsega, 200 isikut pottsepp tase 4 kutsega ning 189 isikut pottsepp-sell tase 3 kutsega. Muutunud keskkonna- ja ehitusnõuded on kaasa toonud ridamisi muudatusi ja uuendusi pea igas eluvaldkonnas, nii ka pottsepatööde valdkonnas. Tööjõuvajaduse ja kutseõppeuringud on selgelt esile toonud vajaduse kaasjastada kutsesüsteemi ning viia see vastavusse tunnustatud kvalifikatsiooniraamistikega, samuti kehtiva õigusega. Hiljuti tööd alustanud oskuste infosüsteem (oskused.ee) on heaks eeskujuks, kuidas kujundada nii isiklikku karjääri kui kutsevaldkonda laiemalt ja paraku on seegi tähelepanuta jäänud. Siiski oleme avatud koostööle ja soovime kaasa rääkida valdkonna arengu nimel.